

การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยเน้นทักษะการสอนเฉพาะอย่าง
ในชั้นประถมศึกษาปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

หม่อมหลวงนวลพงษ์ ชุมสาย

002772

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

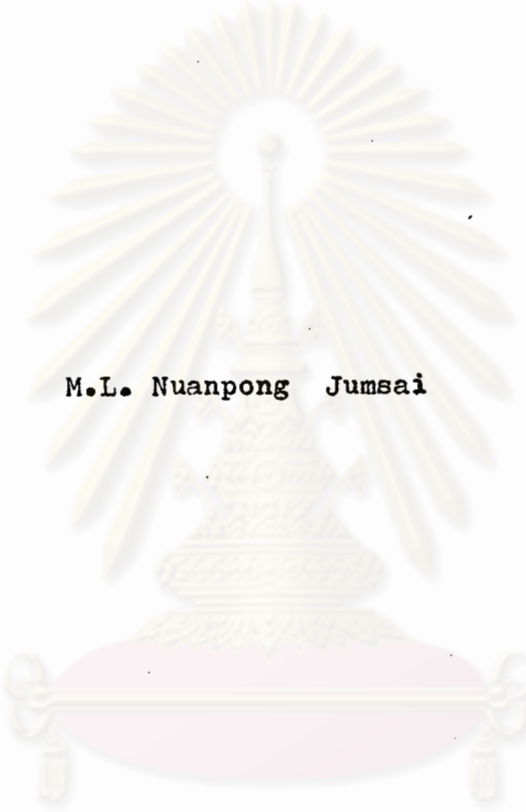
แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

I1592143b

CONSTRUCTION OF A SOCIAL STUDIES TEACHING MODEL EMPHASIZING SPECIFIC SKILLS
FOR PRATHOM SUKSA TWO FOR THE HILL TRIBE TEACHERS' AIDES

M.L. Nuanpong Jumsai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

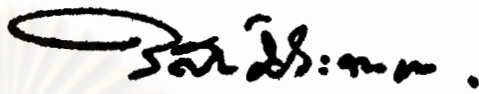
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

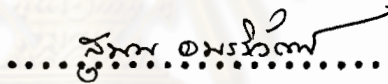
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

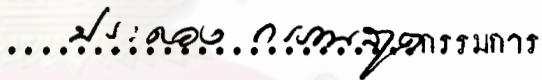

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

.....
.....กรรมการ

.....
.....กรรมการ

.....กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์ สุนน อมรวิวัฒน์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยเน้นทักษะ
การสอนเฉพาะอย่างในชั้นประถมศึกษาปีที่สอง สำหรับครู
ช่วยสอนชาวเขา

ชื่อ

หม่อมหลวงนวลพงษ์ ชุ่มสาย แผนกวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา

2518

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของ
แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง
แบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยเน้นทักษะการสอนเฉพาะอย่างในชั้นประถมศึกษา
ปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา และนำไปทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มี
ความสามารถในการสอนวิชาสังคมศึกษาแก่เด็กชาวเขา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรพิเศษของโครงการนี้ แบบสอบวิชา
สังคมศึกษา แบบสอบวิชาครูเบื้องต้น แบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษา แบบเรียนวิชา
สังคมศึกษา แบบนิเทศ และประเมินผลการฝึกสอน แบบประเมินผลแบบจำลองการสอน
วิชาสังคมศึกษา และแบบประเมินผลแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ
ดังกล่าวไปทดลองฝึกอบรมกับตัวอย่างประชากรที่เป็นชาวเขา จำนวน 61 คน ในเวลา
3 เดือน ด้วยเทคนิควิธีตามแนวของโครงการนี้ ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา
จังหวัดเชียงราย ข้อมูลในการวิจัยเก็บรวบรวมจากคะแนนการทดสอบก่อน และหลังการ
ฝึกอบรม ทั้งวิชาสังคมศึกษา และวิชาครูเบื้องต้น คะแนนการฝึกสอน คะแนนการประเมิน
ผลแบบจำลองการสอน และคะแนนการประเมินผลแบบเรียนก่อนและหลังการฝึกสอน

ผลการวิจัย

1. สัมฤทธิ์ผลวิชาสังคมศึกษา วิชาครูเบื้องต้น และความสามารถในการฝึกสอน
อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่น่าพอใจ คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการฝึกสอนกับสัมฤทธิ์ผล

วิชาสังคมศึกษา เป็น 0.3134 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฝึกสอนกับสัมฤทธิผลวิชาครูเบื้องต้น เป็น 0.3570 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. คะแนนเฉลี่ยของวิชาสังคมศึกษาและวิชาครูเบื้องต้น หลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของวิชาทั้งสองประเภทดังกล่าวแล้ว ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกอบรมทำให้ผู้รับการอบรมพัฒนาการขึ้น

3. คะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเนื้อหาแบบจำลองการสอนและแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังการฝึกสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจดังกล่าวแล้ว ก่อนการฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าการฝึกสอนช่วยให้ผู้รับการอบรมเข้าใจเนื้อหาแบบจำลองการสอนและเนื้อหาแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาดีขึ้น

4. ความเข้าใจของผู้รับการอบรมที่มีต่อแบบจำลองการสอนและแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี หลังการฝึกสอนแล้วผู้รับการอบรมมีความมั่นใจในการนำเนื้อหาในแบบจำลองการสอน และแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาไปใช้สอนมากยิ่งขึ้น

นับได้ว่าการฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาให้มีความสามารถในการสอนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพ การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

scores of the pre-test and post-test in social studies and Fundamentals of Teaching Subject, the scores of practice teaching, the scores of evaluation on the social studies teaching model, and the scores of evaluation on the social studies text books.

Results:

1. The trainees' achievements in social studies, Fundamentals of Teaching Subject and practice teaching ability were satisfactory. The correlation coefficient (r_{xy}) between the scores of practice teaching and achievements in social studies was 0.3134 which was significant at the level of .05. The correlation coefficient (r_{xy}) between the scores of practice teaching and achievements in Fundamentals of Teaching Subject was 0.3570 which was significant at the level of .01.

2. The arithmetic means of post-test in social studies and Fundamentals of Teaching Subject were higher than the arithmetic means of pre-test in two subject mentioned above which significant at the level of .01. The result of the training showed the trainees' development.

3. The trainees' understanding of the subject matter in the social studies teaching model and the trainees' understanding of the subject matter in social studies text books after practice teaching were higher than the trainees' understanding of the subject matter mentioned above before practice teaching which was significant at the level of .01. This proved that practice teaching helped the trainees understand the social studies teaching model and social studies text books better.

4. The trainees could understand the social studies teaching model and the social studies text books well and after practice teaching they had more confidence in using the teaching model and text books.

Consequently, the training of teachers' aides in teaching social studies was effective and the construction of the social studies teaching model could be considered successful.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล หัวหน้าโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ สุมณ อมรวิวัฒน์ ผู้ควบคุมการวิจัย ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการสร้างแบบจำลองการสอน และการทดลองฝึกอบรม รองศาสตราจารย์ ประคอง กรวรรณสุต ให้คำแนะนำด้านการใช้ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญซื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารีย์ ถิรจิตร อาจารย์ พูนสุข บุญยสวัสดิ์ และ อาจารย์ มุกดา เศรษฐบุศกร ซึ่งได้ไป เยี่ยมเยียนตลอดระยะเวลาที่ทดลองฝึกอบรม สำหรับ อาจารย์ วรณี ศิริโชติ และ อาจารย์ คร. อูมา สุขนชมาน ซึ่งไม่มีโอกาสเดินทางไปเยี่ยม แต่ก็คอยช่วยเหลืออยู่เสมอ ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ขณะที่ทำการทดลองฝึกอบรม ณ ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก คุณเจริญ กสิวิวัฒน์ หัวหน้าศูนย์ ฯ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ทุกท่าน ตลอดจนคณะ วิทยากรผู้ร่วมให้การฝึกอบรม สำหรับองค์การยูนิเซฟ ได้อุดหนุนค่าเบี้ยเลี้ยง และอุปกรณ์ บางอย่าง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

นวลพงษ์ ชุ่มสาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	๕
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของการวิจัย	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	10
ขอบเขตการวิจัย	10
วิธีดำเนินการวิจัย	12
ความจำกัดของการวิจัย	13
ข้อตกลงเบื้องต้น	13
ประโยชน์ที่อาจได้รับจากการวิจัย	14
คำจำกัดความ	15
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ความมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา	17
การสอนสังคมศึกษา	19
ครูสังคมศึกษา	28
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัยและการสร้างแบบจำลองการสอน	32
การศึกษาปัญหาและการสำรวจข้อมูล	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การสร้างแบบสอบถาม	33
การสร้างแบบนิเทศและประเมินผลการศึกษา	33
การสร้างแบบประเมินผลความมั่นใจในการใช้ แบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษา	34
การสร้างแบบประเมินผลความมั่นใจในการใช้ แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา	35
การสร้างแบบจำลองการสอน	36
การทดลองฝึกอบรม	38
การทดสอบก่อนการฝึกอบรมและการแบ่งกลุ่ม... ..	41
การจัดตารางการฝึกอบรม	42
การแบ่งช่วงเวลาการฝึกอบรม	42
การฝึกอบรมวิชาสังคมศึกษา... ..	43
การฝึกภาคปฏิบัติ... ..	45
การแบ่งกลุ่มออกฝึกสอน	45
การนิเทศการสอน	46
การสัมมนาหลังการฝึกสอน	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
แบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษา	54
หน่วยที่ 1 ฉันทเป็นคนไทย	58
หน่วยที่ 2 บ้านเมืองของเรา	71
หน่วยที่ 3 ชีวิตที่มีความสุข	101

หน่วยที่ 4 บุคคลที่เรายกย่อง	117
หน่วยที่ 5 หลักการที่เราเชื่อถือ	139
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	157
สัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรม	157
ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลวิชาสังคมศึกษากับความสามารถ ในการฝึกสอน	159
ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลวิชาครูกับความสามารถใน การฝึกสอน	160
ประสิทธิภาพของการฝึกอบรม	161
ความเข้าใจเนื้อหาแบบจำลองการสอนและความมั่นใจใน การนำแบบจำลองการสอนไปใช้	162
ความเข้าใจเนื้อหาแบบเรียนและความมั่นใจในการนำแบบ เรียนวิชาสังคมศึกษาไปใช้	174
อภิปรายผลการวิจัย	180
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	189
สรุปผลการวิจัย	189
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	191
บรรณานุกรม	193
ภาคผนวก	198
ประวัติการศึกษา	215

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนผู้รับการฝึกอบรมจำแนกตามเพศและประเภท	39
2. วุฒิการศึกษาของผู้รับการอบรม... ..	40
3. จำนวนผู้รับการอบรมจำแนกตามอายุ... ..	40
4. การจัดอันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลของผู้รับการฝึกอบรม	158
5. จำนวนผู้ได้อันดับคะแนนสัมฤทธิ์ผล	158
6. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลวิชาสังคมศึกษากับความสามารถ ในการฝึกสอน... ..	159
7. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลวิชาครูกับความสามารถในการ ฝึกสอน	160
8. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาสังคมศึกษาและวิชาครู เบื้องต้นก่อนและหลังการฝึกอบรม	161
9. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของ ผู้ที่ออกความเห็นว่าจะนำไปใช้สอนไม่ได้ของแบบประเมินผล ความมั่นใจในการนำแบบจำลองการสอนวิชาสังคมศึกษาไปใช้	162
10. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของ ผู้ที่ออกความเห็นว่าจะนำไปใช้สอนไม่ได้ของแบบประเมินผล ความมั่นใจในการนำแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาไปใช้	174